

COVID-19 Boosters - CGU WP2 Internationale literatuur

Literatuur komt uit Verenigd Koninkrijk, Denemarken en de Verenigde Staten, met één wereldwijde studie onder dertien landen. Wat betreft Nederlandse data is er opiniepaneldata gevonden. Dit document bevat zowel grijze literatuur in de vorm van rapportage van survey/polls door de Motivaction in opdracht van VWS, EenVandaag, ONS, IPSOS, YOUNGOV, en wetenschappelijke literatuur. Laatstgenoemde is grotendeels preprint vragenlijst onderzoek en kwalitatief onderzoek. Dit is belangrijk om in het achterhoofd te houden, want niet uitsluitend peer reviewed literatuur.

Andere limitaties van het geïnccludeerde type onderzoek zijn dat er geen conclusies kunnen worden getrokken over causaliteit, het betreft associaties. Verder zijn zelf-rapportage (waarbij sociale wenselijkheid speelt) en zelfselectie bias aan de orde bij dit type vragenlijstonderzoek. Daarnaast gaan enkele studies over intenties in een periode dat boosters beschikbaar waren. Intenties vertalen zich niet 1 op 1 in daadwerkelijk gedrag. Daarnaast is de context veranderd ten opzichte van een aantal studies uitgevoerd in zomer 2021, de ernst en omvang van verspreiding van de Omicron variant was toen minder wijdverspreid dan later in 2021.

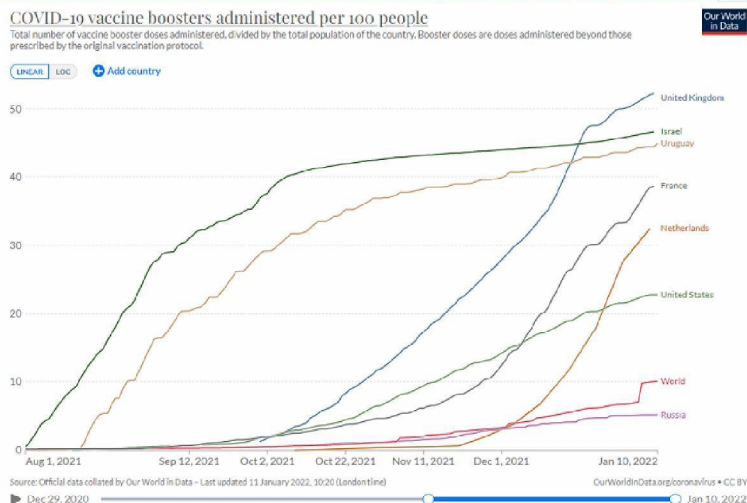
Toch geeft de literatuur al enig beeld van bereidheid tot booster, en geassocieerde factoren met die bereidheid of onbereidheid:

- Er zijn grote verschillen in bereidheid tot booster tussen mensen die eerder de COVID-19 vaccinaties hebben ontvangen en mensen die ongevaccineerd zijn. De tweede groep geeft veel vaker aan geen booster te zullen nemen. Vaccinatiestatus is dus van grote invloed op bereidheid tot booster.
- Tussen de 4% en 12% van mensen die eerder COVID-19 vaccinatie(s) hebben ontvangen, geven aan geen booster te willen nemen of hier nog over te twijfelen. De grote meerderheid van eerder gevaccineerden wilt dus wel een booster nemen.
- Uit drie Nederlandse opiniepeilingen blijkt 84% tot 86% van de volledig gevaccineerde groep de booster te willen nemen. Internationale onderzoeken laten een range van bereidheidpercentages zien van tussen de 62% (Rusland) en 95% (Denemarken).
- Andere factoren die naar voren komen als geassocieerd met onbereidheid tot het nemen van de booster: gezond zijn, lage risicoperceptie over oplopen of ernst van ziekte door COVID-19, lage naleving van richtlijnen, een lagere vaccinvertrouwensindex en lagere vaccingeletterdheid
- Demografische factoren die geassocieerd lijken met onbereidheid: jongere leeftijd, lage opleidingsniveaus, lagere SES.
- Daarnaast is coronastatus, of men ooit besmet is geweest met corona, uit één onderzoek als factor van belang gebleken, maar bij een Nederlandse opiniepeiling door Motivaction bleek geen verschil tussen de groep die corona heeft gehad en die dat niet heeft gehad.
- Eén Brits onderzoek laat zien dat een van de meest genoemde redenen om de booster niet te nemen (onder volledig gevaccineerde deelnemers) is dat men denkt dat de booster geen extra bescherming geeft, gevolgd door de overtuiging dat een 1e en 2e vaccin genoeg zijn om veilig te blijven, en zorgen over bijwerkingen.

Op de volgende pagina's staan per studie enkele details over methodologie, periode en land, en per studie de kernbevindingen.

Booster graad wereldwijd, inclusief Nederland

COVID-19 vaccine boosters administered per 100 people (ourworldindata.org)

Bereidheid en redenen om niet te laten vaccineren met een booster

Nederlandse opiniepeiling door Motivaction in opdracht van VWS. Dataverzameling op 27, 28 en 29 december. (nog niet online) De doelgroep van het onderzoek bestaat uit Nederlanders die minimaal al één vaccin tegen corona hebben gehad (N=1509, 88% van de totalN=1718). Het onderzoek is online uitgevoerd onder het ISO 26362 gecertificeerde panel van Motivaction: Stempunt. Voor het onderzoek hebben we een steekproef getrokken van n=1.718 Nederlanders tussen 18 en 80 jaar. De steekproef is na statistische weging representatief voor opleiding, leeftijd, geslacht, regio (Nielsen), sociaal milieu (segmenten van de bevolking met een eigen waardenoriëntatie en kijk op het dagelijks leven), etniciteit en combinaties tussen deze kenmerken.

- 45% van de huidige gevaccineerden heeft (nog) geen booster gehaald en ook (nog) geen afspraak gemaakt.
- 10% van de ongeboosterde mensen wil (waarschijnlijk) geen boostervaccin, 20% twijfelt. Als je dit doorrekent, dan is van de **totale groep gevaccineerden 86% bereid om een booster te halen of heeft dit al gedaan/een afspraak gemaakt.**
- Over het algemeen geldt: hoe groter **de angst voor corona**, des te positiever men staat tegenover het boostervaccin en des te groter de kans dat men het boostervaccin gaat nemen of al heeft genomen.
- Zie ook figuur hieronder voor redenen over twijfels om de booster te halen. **Twijfels over de veiligheid (25%) en effectiviteit (41%)** van het boostervaccin

zijn belangrijke redenen voor deze twijfel. Ook kan de twijfel te maken hebben met een **gevoel van dwang** vanuit de overheid om het boostervaccin te nemen (26%). 20% geeft aan **bang te zijn voor bijwerkingen**. 50-plussers, maar ook jonge vrouwen (18 t/m 29j) zijn relatief vaak bang voor bijwerkingen.

- Argumenten om het boostervaccin wel te nemen hebben vooral te maken met verdedigen van de **eigen gezondheid en die van anderen en het bestrijden van het virus**.
- Een belangrijke vraag is: hoe kun je mensen die twifelen overhalen om het boostervaccin wel te nemen? En wellicht ook mensen die al meer overtuigd zijn dat ze het boostervaccin niet willen nemen. Mensen die twifelen over het boostervaccin, noemen echter het **verkrijgen van een (toekomstige) QR-code en de vrijheid in het dagelijks leven** als belangrijkste argumenten vóór een boostervaccin.? Pas daarna spelen gezondheidsargumenten een rol.
- Bij de groep die zegt waarschijnlijk/zeker geen boostervaccin te nemen, is dit nog extremer. Het is de vraag in hoeverre zij overtuigd kunnen worden, maar vooral de noodzakelijke QR code zien zij zelf als argument.

Wat zouden voor jou redenen kunnen zijn om het boostervaccin wel te halen?
(Basis - allen, n=1.509)

Coronastatus: 15,5% van de steekproef zegt positief te zijn getest op corona. Dat loopt ongeveer gelijk met het landelijke percentage. De groep die al corona heeft gehad staat gemiddeld niet anders tegenover het boostervaccin dan de groep die geen corona heeft gehad.

Nederlandse opiniepeiling onder het EenVandaag Opiniepanel december 2021

[Boodschap kabinet over omikron was alarmerend, maar we maken ons er nauwelijks meer zorgen over - EenVandaag \(avrotros.nl\)](#)

Het onderzoek is gehouden op 20 en 21 december 2021. Aan het onderzoek deden 29.008 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen, namelijk: leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2021. Op het moment van afname hadden alleen 60-plussers de mogelijkheid tot het maken van een afspraak.

- **88 procent van de gevaccineerden zegt een extra coronaprik te willen of heeft die inmiddels al.**
- Van de mensen die er nog niet aan de beurt zijn, zegt daarnaast bijna iedereen (94 procent) die een booster wil meteen een afspraak te zullen maken zodra ze de kans krijgen.

Onder de 60-plussers die al aan de beurt waren, hadden deelnemers wisselende ervaringen met het maken van een afspraak. Vooral mensen die niet zo handig zijn met het internet en wachten op een brief hadden het lastig.

Nederlands panel onderzoek door Hart van Nederland Er is ook panelonderzoek door Hart van Nederland gedaan. Het Hart van Nederland-panel bestaat op dit moment uit zo'n 40.000 leden. Per onderzoek wordt een voor de Nederlandse bevolking representatief deel van het panel uitgenodigd. Voor deze vraag rond boosters is er data van 2500 deelnemers.

Meer informatie over het panel en hoe dit tot stand komt: [Het panel | Hart van Nederland](#) Het betreft dus geen wetenschappelijk onderzoek, maar geeft wellicht aanvullend beeld van bereidheid tot booster. [Ruime meerderheid onder gevaccineerde Nederlanders gaat boosterprik halen: 'Liever een prik dan een ic-opname' | Hart van Nederland](#)

Uit dit panelonderzoek van Hart van Nederland **onder ruim 2500 deelnemers blijkt dat 84 procent al gevaccineerd is en ook van plan is om een boosterprik te gaan halen.**

Ongeveer 1 op de 10 Nederlanders is niet van plan de boosterprik te halen. Dat zijn vooral mensen die niet gevaccineerd zijn of principieel tegen zijn.

Als er na deze boosterprik nog een vierde, vijfde of misschien wel een zesde prik komt dan daalt de bereidheid van de bevolking. 75 procent van de gevaccineerde landgenoten zegt dan ja.

- **De groep die niet van plan is om de booster te halen is zo'n 12 procent.**
- **De groep die nog twijfelt over de booster is even groot, ook zo'n 12 procent.**
- De bereidheid om nog vaker een booster te moeten halen is onder de groep ouder dan 50 jaar het grootst. 83 procent van hen zegt ja tegen een vervolgprik.

Vragenlijstonderzoek/poll Verenigd Koninkrijk 15 december 2021- 3 januari 2022:

Opinions and Lifestyle Survey (COVID-19 module), 15 December 2021 to 3 January 2022
Office for National Statistics [Coronavirus \(COVID-19\) latest insights - Vaccines](#)

Uit deze vragenlijst rond vaccinaties in het VK onder 4700 deelnemers wordt duidelijk dat de meeste (89%) volledig gevaccineerde Britse volwassenen waarschijnlijk een booster nemen.

Volledig gevaccineerde deelnemers die geen booster zeggen te willen (6%) geven als meest genoemde redenen dat:

- de booster geen extra bescherming geeft (45%)
- het eerste en tweede vaccin genoeg is om veilig te blijven (33%)
- zij zich zorgen maken over een bijwerking van het booster vaccin (29%)
- zij zich zorgen maken over de lange termijn effecten op de gezondheid (deze zorgen over de lange termijnen werden genoemd door 17% ten opzichte van 47% in een eerdere meting, een forse daling)

Preprint vragenlijstonderzoek Verenigd Koninkrijk 17-12-2021:

Predictors of uncertainty and unwillingness to receive the COVID-19 booster vaccine in a sample of 22,139 fully vaccinated adults in the UK, Elise Paul & Daisy Fancourt.

<https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.12.17.21267941v1.full.pdf>

Data van 22.139 volledig gevaccineerde volwassenen die deelnamen aan de UCL COVID-19 Social Study. Multinomiale logistische regressie onderzocht longitudinale voorspellers van onzekerheid en onwil (versus bereidheid) om een COVID-19-boostervaccin te krijgen (gemeten van 22 november 2021 tot 6 december 2021).

Resultaten: 4% meldde dat ze niet zeker waren over het ontvangen van een COVID-19-boostervaccin, en nog eens 4% gaf aan niet bereid te zijn.

- Aanvankelijke onzekerheid en onwil om het eerste COVID-19 vaccin in 2020-21 te accepteren, waren allebei geassocieerd met meer dan vijf keer de kans om onzeker te zijn over en niet bereid te zijn om een boostervaccin te nemen.
- Gezonde volwassenen (degenen zonder een reeds bestaande lichamelijke gezondheidstoestand) waren ook vaker onzeker of niet bereid om een boostervaccin te krijgen.

Andere factoren geassocieerd met onzekerheid en/of onwil:

- Lage niveaus van huidige stress over het oplopen of ernstig ziek worden van COVID-19
- Consequent lage naleving van de richtlijnen van de COVID-19-overheid tijdens periodes van strikte beperkingen (bijv. lockdowns)
- Lagere opleidingsniveaus, lagere sociaaleconomische positie en leeftijd onder de 45 jaar

De onderzoekers interpreteren deze bevindingen met de boodschap dat berichten over boosters specifiek op deze groepen moeten worden afgestemd, want de waarschijnlijk zijn degenen die de richtlijnen slecht naleven en dus het meest waarschijnlijk COVID-19 verspreiden ook degenen die geen booster nemen, en volwassenen met een lagere sociaaleconomische achtergrond zijn ook het meest waarschijnlijk onzeker zijn of niet bereid zijn om een boostervaccin te accepteren en deze groep wordt ook het meest waarschijnlijk ernstig door het virus getroffen.

Preprint vragenlijst onderzoek rond bereidheid (geen redenen, wel demografische verschillen) Denemarken 15-19 December 2021

[PsyArXiv Preprints | Willingness to Take the Booster Vaccine in a Nationally Representative Sample of Danes](#)

In deze studie (data verzameld tussen 15 en 19 december 2021; N= 2,731) is onderzocht wat de bereidheid om de boosterdosering te nemen in een representatieve steekproef van Denen.

Sinds 15 december 2021 hebben ze een vraag opgenomen over de bereidheid van deelnemers om een boosterdosering te nemen. In het bijzonder vragen ze deelnemers "Heeft u een derde vaccindosis gekregen (een zogenaamde boosterprik)? Hieronder de tabel met antwoorden van deelnemers.

Table 2. Distribution of responses

Response category	Response label	Percent	95 % CI
1	I have received the 3 rd vaccine dose	44.95	42.37-47.52
2	I have received an invitation to the 3 rd vaccination dose, but a do not wish the 3 rd dose	1.26	0.74-1.79
3	I have not yet received the invitation to the 3 rd vaccination dose, but I wish to be vaccinated with the 3 rd dose	25.33	23.33-27.33
4	I have not yet received the invitation to the 3 rd vaccination dose, and I do not wish to be vaccinated with the 3 rd dose	9.43	7.02-11.84
5	I have received the invitation to the 3 rd vaccination dose, and I wish to be vaccinated, but have not yet received the 3 rd dose	15.22	13.52-16.93
6	Do not want to answer	3.80	2.46-5.14

Ze schatten een algemene bereidheid in de volwassen Deense bevolking van 85,5 procent (antwoord categorieën 1, 3 en 5) en een bereidheid van 94,7 procent onder gebruikers van primaire vaccins. **Ze schatten dus dat ongeveer 5% van de mensen die volledig gevaccineerd is, een booster dosis niet zal gaan nemen.** Ze laten zien dat deze percentages aanzienlijk lager zullen zijn onder jongere bevolkingsgroepen (met ongeveer 74% onder 18 tot 29 jarigen en 63% onder 30 tot 39 jarigen) evenals onder groepen die COVID-19 niet als een bedreiging voor de samenleving zien en die het advies van de gezondheidsautoriteiten niet als effectief tegen ziekteverspreiding beschouwen.

Eerdere studies (juni/ juli/ augustus 2021)

Vragenlijstonderzoek VK/ VS: UK and USA attitudes towards COVID-19 booster vaccines (juli 2021) [PowerPoint Presentation \(imperial.ac.uk\)](#)

In dit rapport van het Imperial College London en YouGov (2021) is de houding in het VK (n=2060) en de VS (n=1413) ten opzichte van boostervaccins tegen COVID-19 onderzocht. Op 7 juni 2021 was een meerderheid van de respondenten in zowel het VK (78%) als de VS (69%) bereid hun boosterdosering vaccin te doneren als uit een COVID-19-**antilichaamtest** blijkt dat zij het zelf niet nodig hebben. Bovendien verklaarden de meeste respondenten in beide landen (81% in het VK en 64% in de VS) dat ze bereid zouden zijn om minstens één keer een COVID-19-antilichaamtest te doen om erachter te komen hoe beschermd waren ze tegen COVID-19.

Vaccinatiestatus: Vanaf 7 juni 2021 meldden de meeste respondenten in het VK dat ze bereid waren een COVID-19-booster te nemen. Dit gold voor degenen die aangaven een COVID-19-vaccin te hebben gehad (88% zou bereid zijn om een boosterdosering te krijgen) en degenen die dat niet kregen (56% zou bereid zijn om een boosterdosering te krijgen). In de VS gaf 77% van deelnemers die aangaven een COVID-19-vaccin te hebben gehad, aan dat ze bereid zouden zijn om een boosterdosering te krijgen, terwijl de bereidheid daalde tot 30% voor degenen die meldden dat ze niet een vaccin hadden gehad.

COVID-19 Status: 15% van Britten en 29% van Amerikanen die aangaven COVID-19 gehad te hebben, wilden geen antilichaam test en geen booster.

Intentie tot nemen booster: Vragenlijstonderzoek, international (augustus 2021) door Ipsos

[Most adults vaccinated against COVID-19 in all 13 countries surveyed intend to get a booster shot | Ipsos](#)

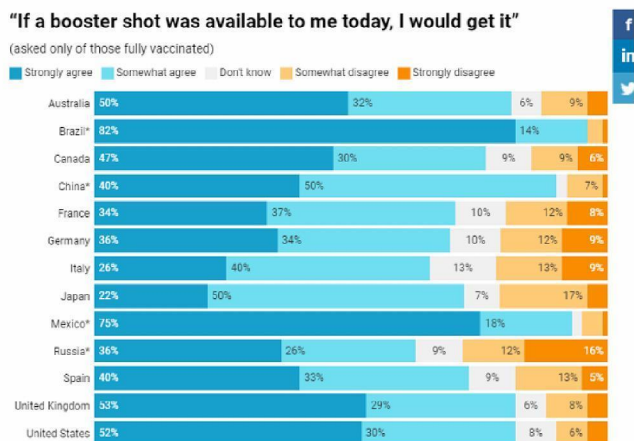
Dit vragenlijstonderzoek werd uitgevoerd van 26 tot 30 augustus 2021 op het online platform Global Advisor van Ipsos onder 9.521 volwassenen onder de 75 jaar, waaronder 5.977 die al twee doses van een COVID-19 hebben gekregen. Dit onderzoek is uitgevoerd in 13 landen, uitgevoerd in samenwerking met het World Economic Forum. Nederland is niet één van deze landen.

Het blijkt dat een grote meerderheid van de volwassenen die volledig zijn gevaccineerd tegen COVID-19, zeggen dat ze een boostervaccinatie zouden krijgen als deze voor hen beschikbaar was. In elk van de 13 onderzochte landen is een grote meerderheid van de volwassenen die twee doses van een COVID-19-vaccin hebben gekregen, het er sterk of enigszins mee eens dat ze een booster-injectie zouden krijgen als deze vandaag beschikbaar zou zijn (van 90% tot 62%). Zie hieronder percentages per land.

- 90%+ in Brazilië (96%), Mexico (93%) en China (90%).
- 80%+ in Australië (82%), het Verenigd Koninkrijk (82%) en de Verenigde Staten (81%);
- 70%+ in Canada (77%), Spanje (73%), Japan (72%), Frankrijk (70%) en Duitsland (70%); en
- 60%+ in Italië (66%) en Rusland (62%).
- In veel landen is het hoger onder 55-plussers. Het is opmerkelijk hoger onder 55 tot 74 jarigen dan onder jongere volwassenen in verschillende landen. Dit is vooral het geval in Canada, Frankrijk, Duitsland en het VK.

De meerderheid van de volwassenen in elk land is het er echter over eens dat de prioriteit voor vaccins de eerste doses moet zijn voor degenen die ze willen, voordat er booster-shots

beschikbaar komen. De meerderheid van de ondervraagde burgers in 12 van de 13 landen is het er sterk of enigszins mee eens dat vaccinbooster-shots zullen minstens elk jaar nodig zijn om de bescherming tegen COVID-19 te behouden. De verwachting dat boostershots jaarlijks of vaker nodig zullen zijn, is het hoogst in Mexico (85%), Brazilië (83%) en het VK (77%) en het laagst in Rusland (43%).

Ipsos Essentials, August 26-30, 2021, n= 5,977 adults aged 18-74 across 13 countries who have received two doses of a Covid-19 vaccine. * Online samples in Brazil, China, Mexico, and Russia tend to be more urban, educated, and/or affluent than the general population

Gepubliceerd onderzoek uit Verenigde Staten: vragenlijststudie uit juli 2021

[Assessing Acceptability of COVID-19 Vaccine Booster Dose among Adult Americans: A Cross-Sectional Study \(nih.gov\)](#)

Deze studie had als doel om de aarzeling rond COVID-19-vaccinboosters en de bijbehorende factoren in een nationaal representatieve steekproef te onderzoeken. Data werd verzameld tussen 14 en 19 juli 2021 (In de VS werden boosters pas goedgekeurd in september 2021). Een webgebaseerd 48-item psychometrisch valide onderzoek werd gebruikt om vaccingeletterdheid, vaccinvertrouwen, vertrouwen en algemene houding ten opzichte van vaccins te meten. Van de 2138 deelnemers was bijna 62% van plan om booster doses te nemen en de overigen waren aarzelend voor de boostervaccinatie tegen COVID-19. De groep die aarzelden om een booster te nemen:

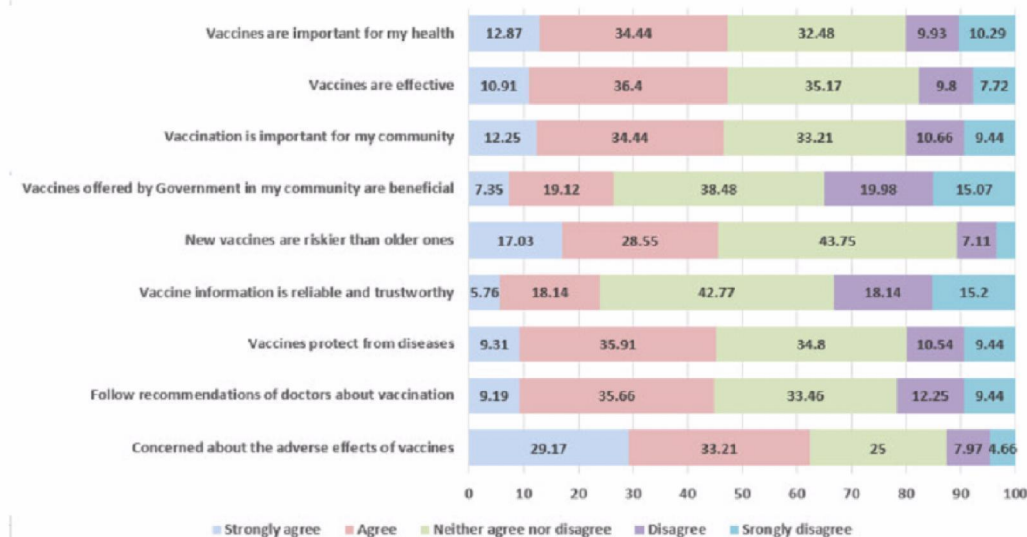
- had meer kans om niet gevaccineerd te zijn (62,6% vs. 12,9%);
- was niet van plan om hun kinderen te laten vaccineren (86,1% vs. 27,5%) in vergelijking met hun niet aarzelende tegenhangers.

Een significant groter deel van de personen die aarzelden over de booster:

- hadden weinig tot geen vertrouwen in de informatie over het COVID-19-vaccin die werd gegeven door de volksgezondheids-/overheidsinstanties (55% vs. 12%) in vergelijking met degenen die niet aarzelden. Dit is een gematigde grote effect grootte.
- De gemiddelde scores van de vaccinvertrouwensindex en vaccingeletterdheid waren lager bij de aarzelende groep dan bij de niet-aarzelende groep.
- Wat betreft algemene attitudes richting vaccinaties, bleken niet-aarzelende deelnemers vaker in te stemmen met de stelling 'Vaccins zijn belangrijk voor mijn gezondheid' dan aarzelende deelnemers (85,8% vs. 47,31%).
- Vergeleken met de groep die niet aarzelden, waren de deelnemers die aarzelden om te vaccineren ongehuwd of nooit getrouwd (41,8% vs. 28,7%), lager opgeleid en woonden ze in een zuidelijke regio van het land (40,9% vs. 33,3%).

In het figuur hieronder staan de algemene houdingen richting vaccinaties onder de groep die

aarzelt over een booster nemen

Deze bevindingen ondersteunen volgens de auteurs de noodzaak om effectieve communicatiestrategieën te ontwikkelen die de nadruk leggen op vaccinwetenschap op manieren die toegankelijk zijn voor personen met een lager opleidingsniveau en vaccingeletterdheid om de vaccinatiegraad te vergroten.

Vragenlijst Denemarken

Sønderskov KM, Vistisen HT, Dinesen PT, Østergaard SD. COVID-19 booster vaccine willingness. Dan Med J. 2022 Dec 7;69(1):A10210765. PMID: 34913428.

[COVID-19 booster vaccine willingness - PubMed \(nih.gov\)](#)

De gegevens zijn afgeleid van de zesde golf van de longitudinale COVID-19 Consequences Denmark Panel Survey 2020, die vragen bevatte over de bereidheid van boostervaccins, toen deze nog niet beschikbaar waren, deze data is verzameld tussen 30 augustus en 15 september.

Deelnemers (N= 1555) die aangaven gevaccineerd te zijn (95%) is gevraagd: "De gezondheidsautoriteiten verwachten dat alle Denen een zogenaamd 'boostervaccin' zullen krijgen om de werkzaamheid van het vaccin tegen het coronavirus te vergroten. Accepteert u het boostervaccin, indien/wanneer aangeboden?"

Bereidheid %:

- 90% van deze groep gaf aan de booster te willen als deze beschikbaar was.
- 7 % gaf aan niet bereid te zijn en 3% gaf aan niet te willen antwoorden.

Demografische factoren:

- Met betrekking tot de kenmerken die verband houden met vaccinbereidheid, vonden we dat een hogere leeftijd positief was geassocieerd met de bereidheid tot boostervaccinatie. De terughoudendheid voor vaccins is het meest uitgesproken onder jongeren.

De auteurs adviseren dat gezondheidsautoriteiten overwegen om gerichte voorlichting te

geven aan de jongere populatie om de opname van het (booster) COVID-19-vaccin te verhogen.

Preprint online focusgroep en interviews onderzoek Verenigd Koninkrijk, JULI 2021

Williams, S. N. (2021, September 15). Public attitudes to COVID-19 'booster' vaccinations and influenza vaccines: A qualitative focus group study.

<https://doi.org/10.31234/osf.io/hyxm5>

Deze studie onderzocht de publieke houding ten opzichte van COVID-19 'booster'-vaccins en griepvaccins, inclusief de intenties van deelnemers om ze te krijgen of niet, en hun voorkeuren over hoe en wanneer ze moeten worden toegediend. Er zijn 4 groeps- en 3 individuele online-interviews gehouden in juli 2021 met een diverse steekproef van 21 volwassenen in het Verenigd Koninkrijk om hun mening over COVID-19-boostervaccinatie en griepvaccinatie te verkennen. De gegevens werden geanalyseerd met behulp van een raamwerkbenadering.

Er kwamen drie thema's naar voren rond de meningen van deelnemers over COVID-19-booster- en griepvaccinaties:

- (1) Booster-intenties komen overeen met beslissingen rond initiële vaccinatie
- (2) Gemengde opvattingen over booster- en griepvaccins
- (3) Gemengde opvattingen over het al dan niet krijgen van COVID-19-booster en griepvaccins samen of afzonderlijk.

Degenen die eerder bereid waren om hun eerste COVID-19-vaccin te accepteren, waren meer bereid om een booster- en een griepvaccin te accepteren, terwijl degenen die meer aarzelden over hun eerste COVID-19-vaccin meer aarzelden om een booster en griep te krijgen – inclusief het idee om ze te combineren.

Volksgezondheidsboodschappen met betrekking tot COVID-19-boosters kunnen benadrukken dat ze kunnen worden gezien als

- een verlengstuk van hun aanvankelijke beslissing om zich te laten vaccineren;
- een manier om de immuniteit van de bevolking op langere termijn te handhaven;
- een collectieve handeling (ter bescherming van anderen);
- een manier om vrijheden of 'normaliteit' te behouden.

Berichten rond boosters en griepvaccins moeten volgens de auteurs benadrukken dat ze veilig en gemakkelijk samen te nemen zijn en dat beide belangrijk zijn, vooral voor degenen die klinisch kwetsbaar zijn.

Een Vandaag Opiniepanel. [Een nieuwe variant, een vierde prik en nog maatregelen: ook in 2022 verwachten we geen verlossing van corona - EenVandaag \(avrotros.nl\)](#)

Het onderzoek is gehouden van 27 tot en met 29 december 2021. Aan het onderzoek deden 30.523 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen, namelijk: leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2021. Het Opiniepanel bestaat uit 70.000 leden.

Zo denkt maar liefst 85 procent dat er dit jaar na omikron nog een variant opduikt die voor veel besmettingen gaat zorgen in Nederland. Daarbij denken mensen massaal dat de huidige boostercampagne niet de laatste zal zijn: **91 procent verwacht dat Nederlanders in 2022 worden opgeroepen voor een vierde prik.**

Andere literatuur – nog niet gelezen

Oost-Europees

[COVID-19 Vaccine Booster Hesitancy \(VBH\) of Healthcare Workers in Czechia: National Cross-Sectional Study - PubMed \(nih.gov\)](#)

[Willingness to Receive the Booster COVID-19 Vaccine Dose in Poland \(nih.gov\)](#)

[Vaccines | Free Full-Text | Attitudes of Poles towards the COVID-19 Vaccine Booster Dose: An Online Survey in Poland | HTML \(mdpi.com\)](#)

Zorgpersoneel

Pal, S., Shekhar, R., Kottewar, S., Upadhyay, S., Singh, M., Pathak, D., ... & Sheikh, A. B. (2021). COVID-19 vaccine hesitancy and attitude toward booster doses among US healthcare workers. *Vaccines*, 9(11), 1358.

China

[Vaccines | Free Full-Text | Acceptance of a Third Dose of COVID-19 Vaccine and Associated Factors in China Based on Health Belief Model: A National Cross-Sectional Study \(mdpi.com\)](#)

Lai, X., Zhu, H., Wang, J., Huang, Y., Jing, R., Lyu, Y., . . . Fang, H. (2021). Public perceptions and acceptance of covid-19 booster vaccination in china: A cross-sectional study. *Vaccines*, 9(12). doi:10.3390/vaccines9121461

[Full article: Willingness to receive a booster dose of inactivated coronavirus disease 2019 vaccine in Taizhou, China \(tandfonline.com\)](#)

[Vaccines | Free Full-Text | Attitudes of Medical Students toward COVID-19 Vaccination: Who Is Willing to Receive a Third Dose of the Vaccine? \(mdpi.com\)](#)

Using a cross-sectional design, we conducted a questionnaire survey of medical students in July 2021. For this survey, we employed a 15-item questionnaire specifically developed to assess the students' attitudes toward COVID-19 vaccination. Of the 742 distributed questionnaires, 496 (294 males and 202 females) were completed. Among all the participants, 89.1% (442/496) received the second dose of the vaccine, and 90.7% (450/496) indicated that they would hypothetically receive the COVID-19 vaccine in the future. Furthermore, 84.5% (419/496) of all the participants were willing to receive a third dose of the vaccine. Regarding willingness to receive a third dose of the COVID-19 vaccine, multiple logistic regression models showed that students' grade and their responses to Q1 (positive attitude toward vaccination), Q9 (belief in the protection offered by COVID-19 vaccination), Q10 (concern about the excessively rapid development of COVID-19 vaccines), Q12 (need for aspects of pre-pandemic life), and Q14 (concern about the sustainability of immunity) had significant associations with this outcome.